

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Sint-Guthago Tijdingen

Maandelijks ledenblad van de
Geschied- en Heemkundige Kring

Sint-Guthago

Nr. 541

P209467

januari 2023

Lidmaatschapsbijdrage België : 25 euro op rekening : IBAN BE82 8601 0615 5768;
BIC code: SPAABE22 (Centea). Lidmaatschapsbijdrage buitenland : 30 euro.
Uitgever : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke-Heist
Postkantoor van afgifte: 8300 Knokke-Heist 1

Geschied- en Heemkundige Kring Sint-Guthago

Werkgebied : de Zwinstreek

Lid van Heemkunde West-Vlaanderen vzw

Maatschappelijke zetel : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109,
8300 Knokke-Heist

Correspondentieadres : Caroline Terryn, Kasteelstraat 69, 8340 Moerkerke

Het Bestuur :

Erevoorzitters :

François baron van der Elst, Spegelsweg 2, 8340 Oostkerke

Eric Huys*, Vierscharestraat 31, 8340 Vijvekapelle, tel (050) 361877

eric.huys@skynet.be

Voorzitster :

Caroline Terryn, Kasteelstraat 69, 8340 Moerkerke, tel 050 500651

caroline.terryn@telenet.be

Ondervoorzitter, samenstelling St. Guthago Tijdingen en kringarchivaris :

Marc De Meester*, Waterstraat 2d, 8300 Westkapelle, tel (050) 627486

de.meester.marc@skynet.be

Secretaris :

Fons Theerens*, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke, tel (050) 625309

fons.theerens@knokke-heist.be

Penningmeesteres :

Nicole Vanden Weghe, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

Hoofdredacteur Rond de Poldertorens :

Noël Geirnaert*, Hugo Verrieststraat 5, 8000 Brugge, tel. (050) 336940

fangeirnaert@skynet.be

Leden :

Etienne Decaluwé, Keuvelhoekstraat 54, 8300 Knokke, (050) 601023

etienne.decaluwe@gmail.com

Bieke Hillewaert*, Vulderstraat 88, 8000 Brugge, tel (050) 311234

Thomas Hoeberigs, Knokkestraat 154, 8301 Heist, tel 0474 597158

thomas.hoeberigs@knokke-heist.be

Jan Hutsebaut, Berg 59, 9950 Waarschoot; jan.hutsebaut@damme.be

Jan Kamoen*, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

jankamoen@skynet.be

Jan Tilleman, Kleine Molenstraat 1A, 8380 Dudzele, tel 050 604135

jan.tilleman@telenet.be

Dirk Vancraeynest, Leopold I Laan 97, 8000 Brugge, tel. 0468309002

dirk.vancraeynest@gmail.com

* Zijn tevens lid van de redactieraad Rond de Poldertorens en St.-Guthago Tijdingen

Kleine onderhoudswerken aan Kalfmolen in Knokke succesvol afgerond

Afgelopen weken werden de nodige onderhoudswerken aan de Kalfmolen uitgevoerd. Dit gebeurde in opdracht van het gemeentebestuur met opvolging van de dienst Erfgoed. Zo werd de baansteen gedemonteerd en afgevlakt. Verder werden de vulplanken vernieuwd en de vang opnieuw afgeregeld.

In de 17de eeuw werd op de Graaf Jansdijk, die dateert uit het begin van de 15de eeuw, een molen gebouwd die naar de wijk waar hij staat werd genoemd: 'De Kalfmolen'.

Met deze uitgevoerde onderhoudswerken kan de fiere staakmolen zijn wieken opnieuw in alle enthousiasme laten draaien. Een lust

voor het oog voor de vele bezoekers die soms in het weekend een kijkje komen nemen.

Bron: KH VANDAAG, de nieuwsbrief van de gemeente Knokke-Heist, 8 december 2022

Bunker uit steunpunt binnenhof ontdekt

Recent stootte men bij rioleringswerken in Knokke op een Duitse manschappenbunker in het Binnenhof. Deze bunker was een onderdeel van het Steunpunt Binnenhof die deel uitmaakte van de Atlantikwall, Hitlers 5000 km lange verdedigingslinie die een geallieerde invasie moest tegenhouden.

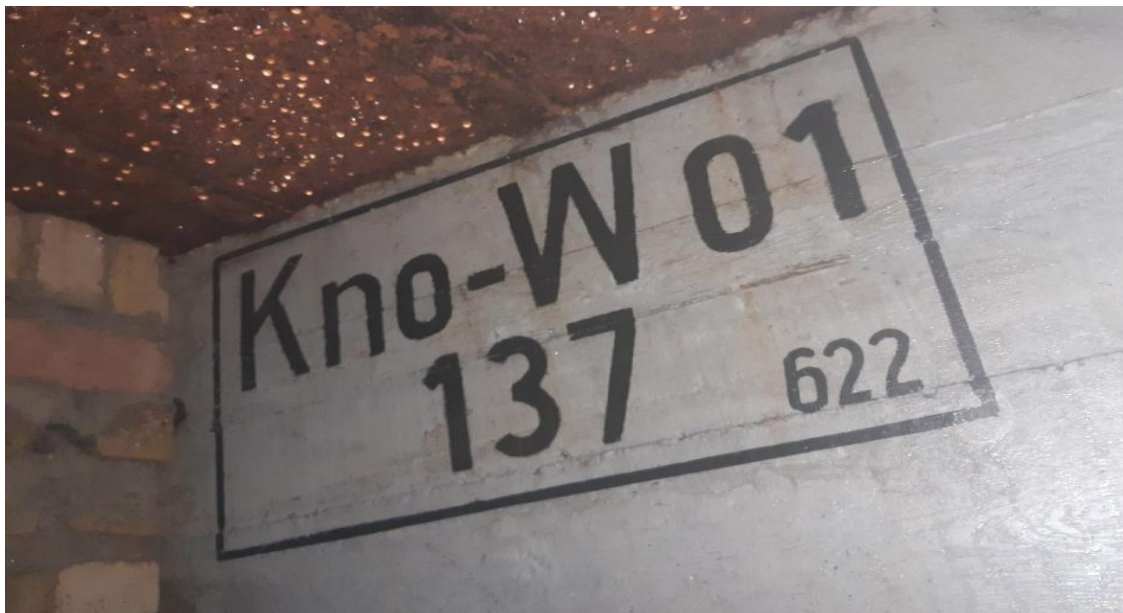
Vanuit het Steunpunt Binnenhof vertrok op 1 november 1944 General Major Knut Eberding, bevelhebber van de 64ste Infanterie Division, om zich over te geven aan de Canadezen.

De bunker is van het type 621 en bood onderdak aan tien soldaten. Het had twee ingangen, één gassluis en één slaapvertrek. In de scherfmuur werd een observatiepost (Tobruk) geplaatst. Het bevat 410 m³ beton.

Toegang tot de binnenkant van de bunker werd verschaft door een professionele firma die met diamantboren een gat in het dak maakte.

De lege bunker werd opgemeten door een team archeologen van Ruben Willaert NV in opdracht van en betaald door het agentschap Onroerend Erfgoed in het kader van een toevalsvondst. De bunker zal deels afgebroken worden zodat de riolering op een diepte van 4,35 meter kan gelegd worden.

Bron: KH VANDAAG, de nieuwsbrief van de gemeente Knokke-Heist, 5 december 2022

Jaarprijs wetenschapscommunicatie voor project verdwenen Zwinhavens

Het project 'Verdwenen Zwinhavens' wint de Jaarprijs Wetenschapscommunicatie van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. De prijs gaat naar onderzoekers Wim De Clercq, Jan Trachet en Maxime Poulain van de Universiteit Gent, die het archeologisch onderzoek naar de Verdwenen Zwinhavens in de Zwinstreek leiden. Westtoer ontwikkelde samen met UGent en het Zwin Natuurpark een immersieve belevingsexpo met virtual en augmented reality, een fietsroute met VR-kijkers, en het project 'De Middeleeuwen op jouw bord', om het archeologisch onderzoek tastbaar te maken voor een ruim publiek.

Maxime Poulain, Wim De Clercq en Jan Trachet, UGent

De jury van de Koninklijke Vlaamse Academie looft de onderzoekers voor hun innovatieve wetenschapscommunicatie rond het project van de Verdwenen Zwinhavens, en reikt hen daarom deze prijs uit.

“We zijn zeer verheugd om deze bijzondere erkenning vanuit de wetenschappelijke gemeenschap te mogen ontvangen. De vertaling van complexe wetenschappelijke gegevens uit verschillende onderzoekdisciplines - archeologie, geologie en geschiedenis- naar een voor iedereen beleefbare realiteit was een grote uitdaging die we door de goede samenwerking met Westtoer en de vele partners, en ondanks moeilijke omstandigheden door de covid-crisis, konden realiseren. Het is heel fijn om te zien dat deze inspanningen niet alleen door het publiek, maar nu ook door collega-wetenschappers worden erkend en gewaardeerd. Het was voor ons bovendien een leerrijk traject waarbij we ook heel wat nieuwe inzichten kregen in de wijze waarop we onze gegevens toegankelijk kunnen maken, zowel technologisch als toeristisch. Het leverde ons bovendien ook weer nieuwe onderzoeksvragen op. Dit is voor ons dus een grote stimulans om het onderzoek én de publiekswerking in het gebied verder te blijven ontwikkelen”, aldus

professor dr. Wim De Clercq, die het onderzoek leidt vanuit de Vakgroep Archeologie van de UGent.

Ook voor Westtoer is de prijs een beloning. In overleg met UGent ontwikkelde het provinciaal toerismebedrijf een aantal toeristische innovatieve producten, samen met de betrokken gemeenten Knokke-Heist, Damme, Sluis en Brugge en enkele private partners. Naast de fietstocht met VR kijkers en het traject met de lokale ondernemers uit de Zwinstreek, is er ook een webapp ontwikkeld, een publieksboek uitgegeven, er werden gidsen opgeleid, groepstours georganiseerd, educatieve pakketten voor scholen opgemaakt, publiekslezingen gegeven en veel meer.

“De interactieve expo die liep van 3 juli tot en met 7 november 2021 in het Zwin Natuur Park, kende iets meer dan 42.000 bezoekers. En de VR-kijkers die langs de fietsroute staan, worden nog elke dag vlot bekeken. Sinds de start van het project hebben de 6 kijkers samen al bijna 110.000 views en de teller loopt nog op”, vertelt Hannelore Denolf, projectmanager Verdwenen Zwinhavens bij Westtoer. De Verdwenen Zwinhavens- fietsroute met VR-kijkers

en met middeleeuwse smaakmakers onderweg, loopt nog tot oktober 2023.

Jaarprijs wetenschapscommunicatie

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) en de Jonge Academie reiken jaarlijks de “onderscheidingen wetenschapscommunicatie” uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. De Jaarprijzen worden uitgereikt aan onderzoekers die zich gedurende de voorbije twee jaar intensief hebben ingezet voor een concreet project rond wetenschapscommunicatie.

De Onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk de medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van strategische onderzoekscentra, de industrie en het overheidsbeleid, samen met experts (uit de media en de academische wereld). Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt.

De KVAB is een Koninklijk wetenschappelijk genootschap opgericht in 1772. Ongebonden en interdisciplinair nadenken en mee debatteren over maatschappelijke, wetenschappelijke en artistieke evoluties is de hoofdtaak van de academie.

De KVAB is gevestigd in het Paleis der Academiën, Hertogsstraat 1, Brussel

Bronnen: KH VANDAAG, de nieuwsbrief van de gemeente Knokke-Heist, 21 oktober 2022 en de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten.

Ook prof. dr. Maarten Larmuseau laureaat van jaarprijs wetenschapscommunicatie

Prof. dr. Maarten Larmuseau (KU Leuven, UAntwerpen, Histories vzw en Citizen Science MamaMito), die onlangs in oktober 2022 een lezing gaf voor onze kring wordt onderscheiden met een jaarprijs wetenschapscommunicatie voor zijn burgerwetenschapsproject MamaMito, dat tot doel had om zo veel mogelijk Vlamingen hun moederlijke stamlijn te laten opstellen en zo ook kennis te laten maken met de eigen 'voormoeders' en het mitochondriaal DNA. Er was bijzondere waardering omdat de aanpak deelnemers ook expliciet het onderzoeksproces liet ervaren.

Prof. dr. Maarten Larmuseau

Nieuwe publicatie

Zwin. Dynamische natuur tussen land en zee

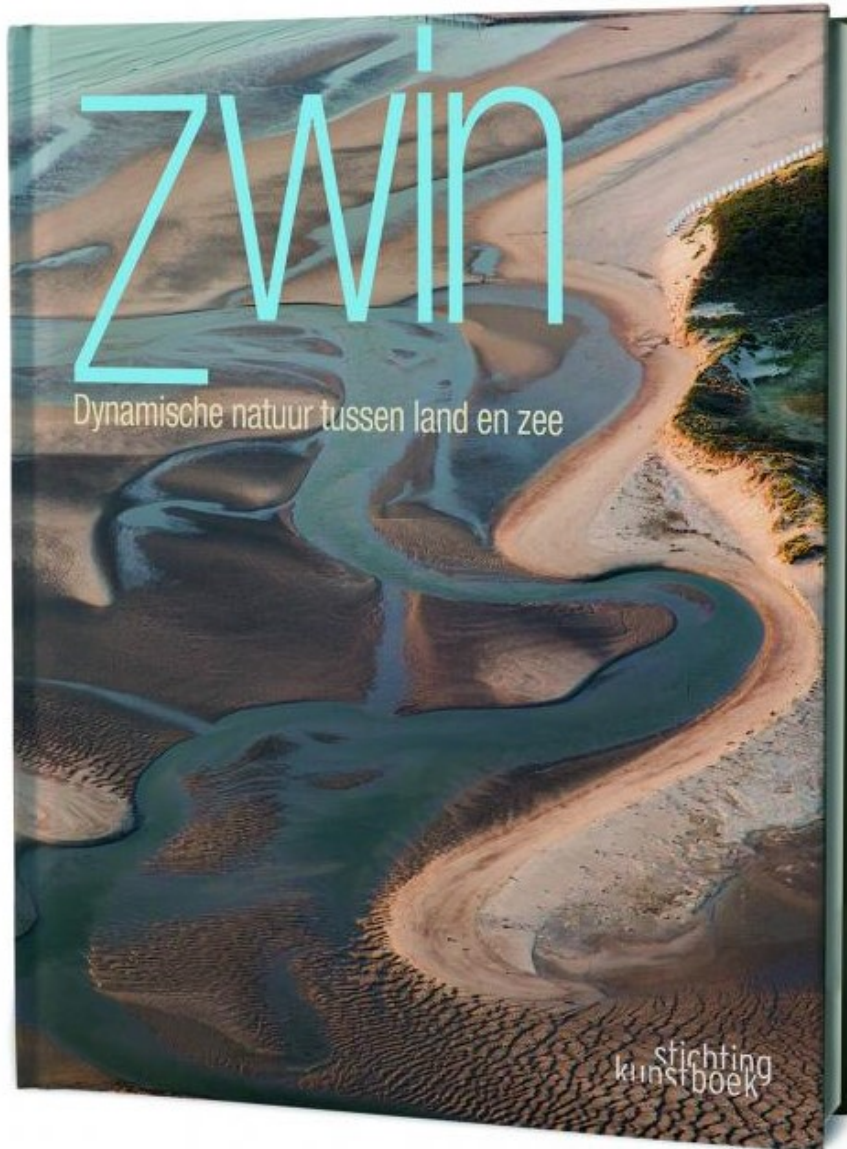
Auteur Wouter Faveyts

De Provincie West-Vlaanderen, het Zwin Natuur Park, Agentschap Natuur en Bos en Stichting Kunstboek hebben een nieuw fotoboek uitgebracht: “Zwin. Dynamische natuur tussen land en zee”. Dit kijk- en bladerboek toont alle kwaliteiten van dit stuk Belgische natuur en laat zien waarom het belangrijk is om er even bij stil te staan.

Het Zwin langs de Belgische en Nederlandse kust is een van onze bekendste natuurresevaten, een stuk topnatuur dat leeft op het ritme van de seizoenen en beweegt met de dynamiek van eb en vloed. Door het bijzondere spel tussen land en zee ontstond een uniek en robuust kustlandschap van zoute slikken en schorren met een zeldzame dieren- en plantenrijkdom. Natuurliefhebbers en bezoekers die hun herinneringen aan het Zwin nog wat langer willen koesteren of een stukje Zwin mee naar huis willen nemen, kunnen voortaan hun hart ophalen aan een gloednieuw grootformaat kijkboek: “Zwin. Dynamische natuur tussen land en zee”.

Dit prachtige fotoboek voert je mee naar de bijzondere biotopen (strand, duinen, bos, struweel, poelen, slikken en schorren) van het Zwin en zoomt daarbij in op hun interessante bewoners. Ook de menselijke inspanningen om de schoonheid van het Zwin voor toekomstige generaties te vrijwaren en de natuurlijke habitats van de vele Zwinbewoners te beschermen, komen aan bod. De Zwinfauna en -flora en de weidse landschappen werden door natuurfotograaf en Zwinkenner Misjel Decler op sprekende wijze in beeld gebracht. Zijn foto's getuigen van de steeds wisselende gezichten en de grote diversiteit van het Zwin, dat zijn bezoekers in elk seizoen opnieuw weet te betoveren.

Dit kijk- en bladerboek laat zien hoe oogstrelend mooi dit stuk Belgische natuur is, zo dichtbij en toch zo onbekend, en hoe waardevol het is om daar even stil bij te staan. Auteur Wouter Faveyts van Zwin Natuur Park zorgt voor duiding en verdieping bij de schitterende foto's.

Het Zwin is een stuk natuur dat leeft op het ritme van de seizoenen en beweegt met de dynamiek van eb en vloed. Door het bijzondere spel tussen land en zee ontstond een uniek landschap van zoute slikken en schorren met een zeldzame dieren- en plantenrijkdom. Het Zwin is daarnaast meer dan alleen zoute natuur: er zijn ook duinen, bossen en uitgestrekte graslanden, waardoor de biodiversiteit er zeer groot is. Het natuurgebied is een onmisbare

schakel voor trekvogels op doortocht, publiekslieveling ooievaar op kop. Jaarlijks landen duizenden vogels in het Zwin om er te broeden, te overwinteren of naar voedsel te zoeken. Maar het Zwin is veel meer dan alleen een trekpleister voor wie graag naar vogels kijkt, het is ook de ideale plaats voor liefhebbers van unieke planten of gewoonweg een plek voor al wie van stilte, rust en natuur houdt.

Het boek is uitgegeven bij uitgeverij Stichting Kunstboek en telt 256 pagina's; hard cover, 30 x 24 cm.
ISBN: 9789058566973

Nieuwe publicatie

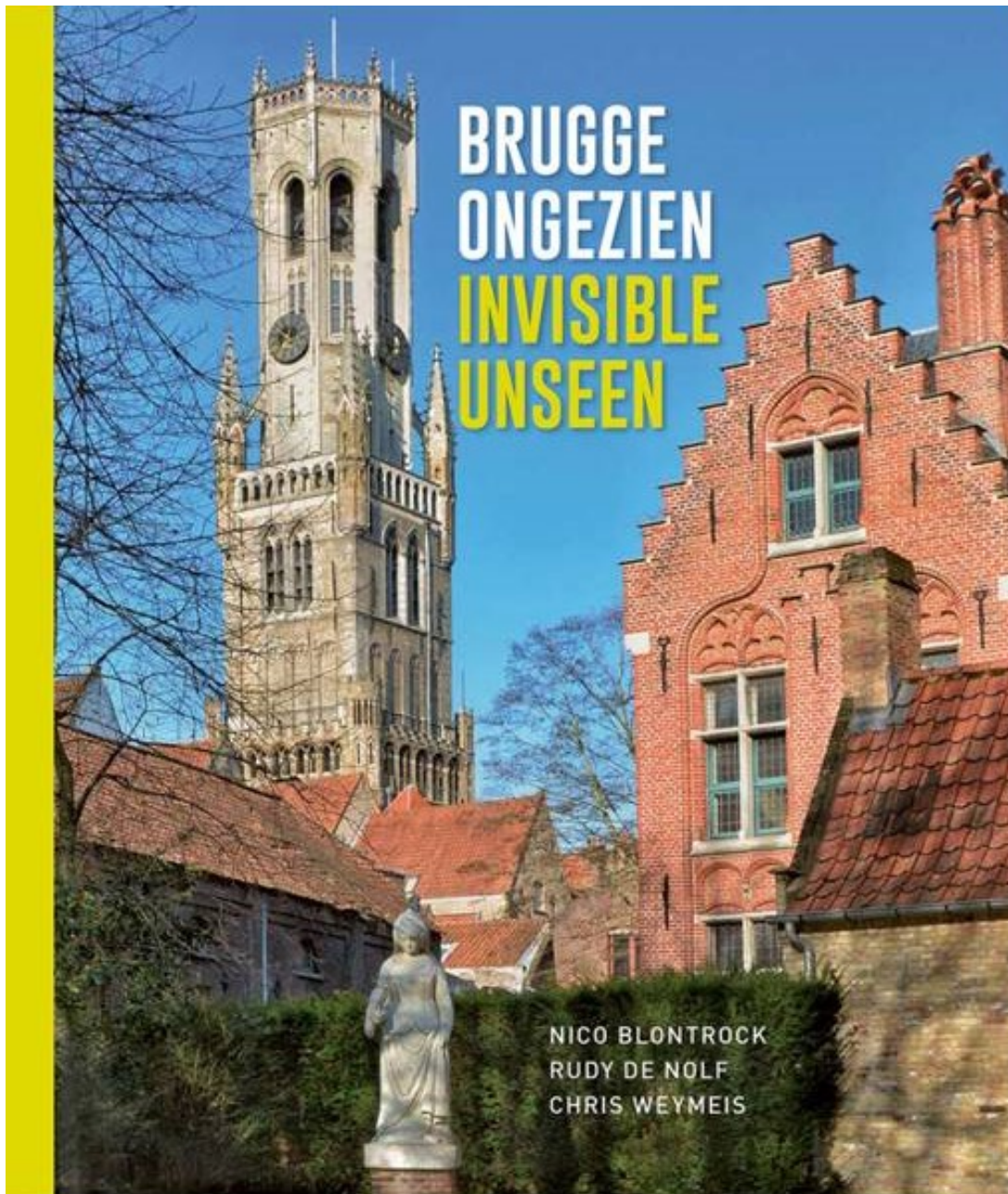
Brugge ongezien, insolite-unseen

Auteurs: Nico Blontrock, Chris Weymeis, Rudy De Nolf

“Brugge ongezien, invisible, unseen” is samengesteld door drie eminente Bruggekeners: Nico Blontrock, Rudy De Nolf en Chris Weymeis. Ze ontsluiten deuren die voor het gewone publiek gesloten blijven. Plekken waar iedereen aan voorbijloopt zonder te beseffen welke merkwaardige zaken en verhalen er achter de stille gevels te ontdekken zijn.

Wist u bijvoorbeeld dat er voor de Tweede Wereldoorlog in de kelders van het Guilinizwembad gewone mensen een bad kwamen nemen en dat een deel van die badkamers er nog altijd zijn? Dat het reliekschrijn van de Heilige Godelieve in de slaapkamer van de abdis staat? Dat er onder het Stadhuis een tunnel ligt die uitgaat op de Reie? En wat gebeurde er met de Crosly Palace? En, tot slot, waar bevindt zich het hoogste toilet in de stad?

Dit boek neemt u mee naar een vijftigtal erg verscheiden locaties die op een of andere manier verbonden zijn met de oude, maar ook recentere geschiedenis van Brugge.

Alweer een Brugge-boek, dacht Katrien De Vreese van uitgeverij De Boekenmaker, toen de drie auteurs bij haar aanklopten. Maar Nico Blontrock, Rudy De Nolf en Chris Weymeis konden haar snel overtuigen van het unieke thema van hun project. “Brugge ongezien” doet zijn titel alle eer aan en slaat een andere weg in dan de klassieke plaatjesboeken. Het is een boek voor wie dacht dat hij alles over Brugge gezien en gelezen had. Behalve het grote patrimonium heeft de stad vele verborgen en ontoegankelijke plaatsen. Het gaat om private huizen, maar ook openbare gebouwen, kerken en kloosters, die verborgen kamertjes bezitten waar nooit iemand komt.

Op de cover van het boek prijkt een apart zicht op Brugge, genomen vanuit de tuin van de burgemeester. Voorts belicht het boek een mysterieuze onderaardse gang in de catacomben van het stadhuis. En in 't Brugse Vrije op de Burg is de dodencel van de beruchte struikrover Baekelandt te bewonderen.

“Brugge ongezien, invisibile, unseen” is uitgegeven bij uitgeverij De Boekenmaker en telt 176 bladzijden. Hardcover, 23 cm x 28 cm. ISBN: 9789464364446.

Een zicht op de Sint-Ivokapel op de Burg, de derde, ietwat vergeten kapel in de Bloedbasiliek: een van de verborgen plekjes in Brugge. © Rudy De Nolf

Volgende activiteit van Sint-Guthago op zondag 19 februari 2023

Op zondag 19 februari 2023 vindt om 10.00 u. de lezing “Middeleeuws Brugge” door prof. dr. Jan Dumolyn plaats in de leeszaal van de bibliotheek in CC Scharpoord in Knokke-Heist. Meer details over deze activiteit volgen in de Tijdingen van februari 2023.

*Winterzicht op een villa, Knokke-Heist; foto 17,5 x 12,5 cm
© Museum Sinfala (Schenking Fons Theerens)*

www.guthago.net